

Per una intel·ligència artificial CÍVICA

La intel·ligència, entesa com la capacitat d'entendre, aprendre, raonar i adaptar-se a l'entorn físic i social, és un producte inevitable, gairebé per definició, de l'evolució per selecció natural. En el cas dels humans, i en particular de la nostra espècie, *Homo sapiens*, la cultura i la tecnologia han amplificat els efectes d'aquesta selecció natural amb la transmissió dels coneixements i les habilitats. Això ens permet imaginar i inventar idees, déus, instruments, empreses o realitats virtuals que en escales de pocs anys multipliquen les habilitats que la selecció natural tarda milions a assolir.

Aconseguir que les màquines emulin, simulin o fins i tot assoleixin comportaments intel·ligents ha estat un objectiu perseguit pels científics des del mateix moment en què es va fundar la disciplina d'intel·ligència artificial a l'escola d'estiu de Dartmouth de 1956. Ara assistim a una acceleració del desenvolupament i penetració d'aquesta tecnologia, i no cal ser gaire intel·ligent per adonar-se que aquesta nova eina pot representar el salt tecnològic i social més gran de la història humana, capaç d'augmentar o de competir amb la força que l'ha creat. Determinar què, com i per a què fem la IA representa una de les cruïlles més importants en l'evolució de la nostra espècie, que s'hi juga el futur i el del planeta que l'acull.

La IA ja ha entrat en les nostres vides, gairebé sense adonar-nos-en: la classificació de les nostres fotos identificant persones, animals i coses; la traducció automàtica gairebé perfecta entre diferents llengües; l'eliminació sistemàtica del correu brossa abans que arribi a les nostres bústies; el diagnòstic basat en imatge mèdica, o les escombres autònomes que tenim a casa són aplicacions que ja utilitzen IA de manera

**EUDALD CARBONELL,
KARINA GIBERT,
GEMMA MARFANY,
MANEL SANROMA**

ELS QUATRE AUTORS FORMEN PART DEL GRUP DE 140 PERSONES FUNDADORES DE CIVICAi

rutinària. Aquesta tecnologia farà realitat, més aviat que tard, la conducció autònoma de vehicles, la medicina personalitzada, la predicció de característiques personals, la prevenció de delictes o els assistents personalitzats en els nostres *smartphones*, per posar només alguns exemples entre d'altres que avui no podem ni imaginar. Però també hem vist alguns usos indesitjables de la intel·ligència artificial, per facilitar els delictes, propagar realitats i notícies falses creant imatges animades que no han succeït, provocar la desinformació i/o vulnerar alguns dels nostres drets i el nostre benestar obrint la porta a la creació d'un futur distòpic que hem d'evitar.

En aquesta dialèctica entre el més idíl·lic i el més apocalíptic, científics, polítics i pensadors de la talla de Hawking, Kissinger o Chomsky, entre d'altres, s'han posicionat amb visions sovint oposades o contradictòries. Però quan el que està en joc és el futur de l'espècie i del planeta no creiem que sigui intel·ligent delegar el debat (i les decisions). Nosaltres, els humans, ciutadans del planeta Terra, volem i hem d'alçar la nostra veu per tal que la força (intel·ligència)

No es pot permetre una IA que serveixi només per enfortir els poderosos, o pitjor encara, infringir els drets humans i danyar el planeta

artificial més poderosa creada per la nostra espècie construeixi progrés i benestar i no pas caos i misèria, perquè la IA ens faci més intel·ligents i més humans i permeti un futur digital que ens millori com a espècie.

Conscients de tot això, des de Catalunya i mirant cap al món, un grup nombrós de ciutadans d'ampli espectre professional hem creat CIVICAi, una organització transversal, oberta, democràtica i sense altre interès que el bé col·lectiu, que crida la ciutadania a la mobilització per defensar que la IA sigui de tothom i per a tothom, una aliada en la defensa de la creativitat, l'ètica, els drets humans, les polítiques de benestar comú, la lluita contra les malalties i la misèria, la sostenibilitat, el planeta. Estem segurs que organitzacions ciutadanes com CIVICAi sortiran en altres indrets, i hi col·laborarem construint una Internacional CIVICAi, de la mateixa manera que col·laborarem amb totes aquelles organitzacions públiques o privades que comparteixin la nostra visió d'una IA de tothom i per a tothom.

Deia el gran filòsof Immanuel Kant: "Dues coses omplen el meu ànim de creixent admiració i respecte a mesura que penso i hi aprofundeixo: el cel estrellat sobre meu i la llei moral dins meu". Aquesta dialèctica entre els productes de l'evolució natural i l'ètica, fruit de la intel·ligència, que ens permet raonar i dialogar sobre el que és el bé i el mal, és ara més que mai present davant l'impacte social que ja té la IA i que s'intensificarà en els propers anys. No es pot permetre una IA que serveixi només per enriquir els rics, enfortir els poderosos o, pitjor encara, infringir els drets humans i danyar el planeta. Entre tots hem de construir una Intel·ligència CIVICA per tal que la IA sigui el pont natural entre el cel estrellat i la llei moral de tots els humans.

Ponsatí i l'adveniment



SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRIPTOR

❖ Hi ha dues coses que ja eren conegudes per a qui les volgués saber, però que el retorn llampec de Clara Ponsatí ha il·luminat amb cruesa. Una és el fet que la judicatura espanyola –i, amb ella, la resta de poders de l'estat espanyol– tracta el conflicte amb Catalunya des d'un plantejament revengista que passa per davant i per damunt del respecte a les institucions europees i al dret europeu (que, constitutivament, passa a formar part del dret dels estats membres de la Unió Europea). Si Espanya es converteix en el primer i únic estat en què s'ha detingut una eurodiputada, sense cap consideració per la immunitat que l'assisteix (immunitat cautelar, en el cas de Ponsatí, però immunitat), a la cúpula judicial espanyola li és exactament igual. En darrera instància, saben que res ni ningú els discutirà ni el càrrec ni el poder del qual fan ús i abús. Ahir mateix parlàvem de com l'informe anual d'Amnistia Internacional denuncia, un any més, els comportaments de l'estat espanyol contraris a la democràcia i als drets humans en determinats assumptes, els primers dels quals són la política migratòria i el conflicte de Catalunya amb Espanya, i la detenció de Ponsatí n'és un exemple de manual (també la sentència del Suprem sobre Pérez de los Cobos, que ha quedat enfosquida amb l'enrenou de Ponsatí).

❖ L'altra cosa que ha quedat palesa és com ha quedat d'encallada una part de la ciutadania i de l'opinió pública catalana en el trauma post-Procés, i el rendiment que alguns en treuen. Existeix una quantitat de gent que no ha paït la derrota del procés d'emancipació nacional que va voler ser el Procés (tot i que soc dels que pensen que l'1-O sí que va ser un èxit en termes de mobilització pels drets i les llibertats, però aquest és un altre article). No tan sols això, sinó que actualment viuen convençuts de ser víctimes d'una conxorxa de traïdors: per a ells, el Govern treballa per a Espanya, TV3 treballa per a Espanya, una bona part dels artistes i els creadors del país treballen per a Espanya, i fins i tot l'Institut d'Estudis Catalans es proposa destruir la llengua catalana. Aquestes persones conformen l'audiència ideal que ha permès prosperar un nodrit estol de salvapàtries justiciers i solemnes venedors de xarop, que es troben tant a la política com als mitjans de comunicació i al món de la cultura, i que ho fan girar tot entorn d'una suposada disjuntiva entre valentia i covardia, o entre arronsats i orgullosos, o el que sigui. L'eurodiputada Ponsatí, pel que s'ha vist, en té uns quants, d'aquests, que li fan voltes perquè el seu drama personal i polític els permet seguir tirant de veta. Els ciutadans que se'ls escolten i llegeixen, i que seguiran dins la convicció de viure en una distopia de traïdors i venuts a Espanya, han viscut el retorn de Clara Ponsatí com un senyal, com un bon auguri o com un veritable adveniment alliberador. Com que la cosa sembla haver comptat amb l'aplaudiment esperat pels seus promotors, no hem de descartar que aquest sigui només el primer dels adveniments.

DE FIT A FIT

La segregació de gènere segueix arrasant a la universitat



JORDI DURÓ